

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.13.2013.MRod

Gorzów Wlkp., dn. 09 stycznia 2014 r.

Pan
Artur Macul
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Skąpem

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2012r. poz. 1228 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę sprawdzającą w Urzędzie Gminy Skąpe (Skąpe 65, 66-213 Skąpe) w zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych dnia 31 lipca 2012 r. w związku z kontrolą problemową przeprowadzoną dnia 15 czerwca 2012 r. - w zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Małgorzata Rodak - starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - przewodniczący zespołu kontrolnego oraz Julita Zielińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – członek zespołu kontrolnego - w dniu 20.11.2013 r., na podstawie upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 528-1/2013 i nr 528-2/2013 z dnia 19 listopada 2013 r. O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną w dniu

13.11.2013 r. (ePUAP oraz faxem). Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Kontrola problemowa została przeprowadzona w dniu 15.06.2012 r. w Urzędzie Gminy Skąpe i wykazała poważne nieprawidłowości w zakresie braku realizacji zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w kontekście dochodzenia należności z tytułu wypłaty świadczeń alimentacyjnych. W związku z powyższym, z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, wydano zalecenia pokontrolne i jednocześnie zobowiązano jednostkę kontrolowaną do przedstawienia informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków i zaleceń.

Jednostka kontrolowana pismem z dnia 10.08.2012 r. zawiadomiła o podjętych działaniach, mających na celu usunięcie powstałych nieprawidłowości i jednocześnie poinformowała, iż z dniem 01.09.2012 r. postępowanie w sprawie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone będzie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skąpem.

W związku z powyższym kontrolę sprawdzającą przeprowadzono w Ośrodku Pomocy Społecznej w Skąpem, w zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych dnia 31 lipca 2012 r., w związku z kontrolą problemową przeprowadzoną dnia 15 czerwca 2012 r.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Skąpem jest Pan Artur Macul, który posiada upoważnienie wydane Zarządzeniem Nr 55/2012 Wójta Gminy Skąpe z dnia 3 września 2012 roku do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego.

Upoważnienie wydane na podstawie art. 8 a, art. 8 b, art. 8 c i art. 12 ust 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów posiadają także:

- Pani Agnieszka Jassa - wydane Zarządzeniem Nr 57/2012 Wójta Gminy Skąpe z dnia 3 września 2012 r.;
- Pani Katarzyna Niecka - wydane Zarządzeniem Nr 56/2012 Wójta Gminy Skąpe z dnia 3 września 2012 r.;

- Pani Izabela Małecka – wydane Zarządzeniem Nr 6/2013 Wójta Gminy Skąpe z dnia 9 stycznia 2013r.;
- Pani Joanna Sinkowska – wydane Zarządzeniem Nr 13/2013 Wójta Gminy Skąpe z dnia 20 lutego 2013 r.

Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zmianami); Uchwały Rady Gminy w Skąpem z dnia 01.02.2005 r. Nr XXVI/151/2005 w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy społecznej w Skąpem z dniem 01.02.2005 r.; Uchwały Rady Gminy Skąpe z dnia 20 września 2012 r., Nr XXIII/174/2012, w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Statusu Ośrodka Pomocy Społecznej w Skąpem.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał Pan Artur Macul – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Skąpem.

Projekt wystąpienia pokontrolnego otrzymał Pan w dniu 04.12.2013 r., do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia i w związku z powyższym stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 31.07.2012 r. organ kontrolujący wydał następujące zalecenia:

- Niezwłoczne podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w oparciu o przepisy rozdziału 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów niezwłocznie wszczynać postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
- Uregulowanie kwestii prawnej w odniesieniu do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- Rozważyć możliwość upoważnienia w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

W związku z wydanymi zaleceniami pokontrolnymi, ocenie poddano następujące zagadnienia:

- Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego z dłużnikiem alimentacyjnym,
- Aktywizacja zawodowa dłużnika alimentacyjnego,
- Wydanie decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- Zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego,
- Ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.),
- Przepływ informacji pomiędzy organem właściwym wierzyciela, organem właściwym dłużnika a komornikiem sądowym - w kontekście prowadzonych działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Z informacji przekazanej przez Kierownika OPS w Skąpem, wynika, iż w okresie zasiłkowym 2012/2013 jednostka kontrolowana była organem właściwym dłużnika dla 30 dłużników alimentacyjnych, w tym dla 9 dłużników była jednocześnie organem właściwym wierzyciela i organem właściwym dłużnika.

Zatem, wobec 30 dłużników alimentacyjnych, jednostka kontrolowana zobowiązana była do podejmowania działań zmierzających do zwiększenia efektywności egzekucji alimentów.

Kontroli poddano dokumentację losowo wybranych 8 dłużników alimentacyjnych, co stanowi 25 % dłużników alimentacyjnych, dla których podmiot kontrolowany jest organem właściwym dłużnika. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Ponadto badając dokumentację źródłową próbowano ustalić:

- Czy w przypadku otrzymywania wniosku o którym mowa w art. 3 ust 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy dłużnika wzywał dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego?

Miernik ilościowy: Liczba wezwanych dłużników w stosunku do liczby otrzymanych wniosków o których mowa w art. 3 ust 5 w/w ustawy – ustalono, iż jednostka kontrolowana wzywała wszystkich dłużników alimentacyjnych, w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, co stanowi 100 % wezwanych dłużników.

Miernik jakościowy: Jakie działania były podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych wobec których nie skierowano wezwania w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Jednostka kontrolowana wezwiała wszystkich dłużników alimentacyjnych, w przypadku nie stawienia się dłużnika w wyznaczonym terminie, wzywano ponownie.

- Czy dochowywano terminów określonych w art. 35 kpa w kwestii prowadzonych działań wobec dłużników alimentacyjnych?

Miernik ilościowy: Liczba terminowo wszczętych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w stosunku do liczby dłużników alimentacyjnych. (Średni czas liczony w dniach od momentu otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do momentu wezwania dłużnika alimentacyjnego w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego lub podjęcia innego działania np. wniosku o ustalenie miejsca zamieszkania) – 100 % postępowań wobec dłużników alimentacyjnych wszczęta była z zachowaniem terminu. Postępowania wszczynane były niezwłocznie, po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust 5 ww. ustawy.

- Czy przekazywane były informacje pochodzące z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego dłużnika, komornikowi sądowemu zgodnie z art. 5 ust. 1?

Miernik jakościowy: W jaki sposób organ wywiązywał się z zadania nałożonego w art. 5 ust. 1 w/w ustawy – w każdym przypadku przeprowadzenia wywiadu, czy też odebrania oświadczenia majątkowego, organ właściwy przekazywał informację do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne.

- Czy w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie mógł się wywiązać ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy podejmował środki w celu aktywizacji zawodowej dłużnika?

Miernik ilościowy: Liczba podjętych działań związanych z aktywizacją zawodową dłużników alimentacyjnych, o których mowa w art. 5 ust 2 w stosunku do liczby dłużników, którzy nie mogą wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia – wobec 5 dłużników, gdzie przyczyną niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego było brak zatrudnienia, jednostka kontrolowana podejmowała działania mające na celu aktywizację zawodową. I tak, dłużnik alimentacyjny był zobligowany do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy lub też kierowano wniosek o aktywizację zawodową. Zatem, wobec wszystkich bezrobotnych dłużników podjęto działania związane z aktywizacją zawodową.

Miernik jakościowy: W jaki sposób monitorowano aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych – jednostka kontrolowana w przypadku zobowiązania dłużnika do zarejestrowania się w PUP, wzywała do przedstawienia potwierdzenia dokonania zarejestrowania się w urzędzie pracy. W przypadku, kiedy dłużnik nie przedstawił wymaganych dokumentów, wszczynano dalsze postępowanie w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

- Czy OWD wszczywał postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań w sytuacjach spełnienia warunków, o których mowa w art. 5 ust 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów?

Miernik ilościowy: Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (pod warunkiem, iż przez okres 6 miesięcy nie wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów) w stosunku do liczby dłużników którzy nie wywiązali się z jednego z wymienionych warunków określonych w art. 5 ust. 3 w/w ustawy – stwierdzono, iż jednostka kontrolowana w dwóch przypadkach zobligowana była do wydania ww. decyzji, i decyzje takie zostały wydane.

Miernik jakościowy: Prawidłowość przeprowadzonego postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i przepisami kodeksu postępowania administracyjnego) – ustalono, iż w trzech przypadkach zostało wszczęte postępowanie w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w tym w jednym przypadku decyzja została wydana z uchybieniem terminu. W jednym przypadku decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie została wydana, ponieważ postępowanie zostało umorzone z uwagi na fakt, iż ustała przyczyna uzasadniająca uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań.

- Czy w przypadku uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych OWD skierował wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, oraz skierował wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 §1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553, z późn.zm.)?

Miernik ilościowy: Liczba decyzji ostatecznych o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w stosunku do liczby skierowanych wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy (brani pod uwagę są jedynie dłużnicy

posiadający prawo jazdy) – Wydano dwie decyzje uznające dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i skierowano dwa wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy.

Miernik ilościowy: Liczba decyzji ostatecznych o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych w stosunku do liczby skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) - Wydano dwie decyzje uznające dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i skierowano dwa wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK.

- Czy OWD informował OWW oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego i o ich efektach?

Miernik jakościowy: W jaki sposób organ wywiązywał się z zadania nałożonego w art. 6 w/w ustawy. Jednostka kontrolowana wywiązywała się z obowiązku nałożonego art. 6 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Każdorazowo informowała komornika i OWW o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – W toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w związku z art. 34 § 1 i art. 35 kodeksu postępowania administracyjnego.
- rzetelność – Na podstawie skontrolowanej dokumentacji w zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela wskazać należy, iż zadania nałożone przez ustawodawcę są realizowane rzetelnie.

W toku kontroli ustalono, iż jednostka kontrolowana zrealizowała zalecenia pokontrolne, aczkolwiek stwierdzono, iż w jednym przypadku nie podjęto dalszych czynności wobec dłużnika alimentacyjnego, mających na celu zwiększenie efektywności prowadzonego postępowania egzekucyjnego. I tak, dnia 30.09.2012 r. wezwano dłużnika alimentacyjnego, celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Dłużnik nie odebrał korespondencji i jednostka kontrolowana ograniczyła się jedynie do poinformowania komornika, że dłużnik nie mieszka pod wskazanym adresem, nie podejmując dalszych czynności. Ponadto w jednym

przypadku wydano decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego z naruszeniem terminu określonego w art. 35 KPA. I tak, dnia 05.11.2012 r. wysłano do dłużnika zawiadomienie o wszczęciu postępowania w celu wydania decyzji, następnie dnia 03.12.2012 r. ponownie wysłano zawiadomienie o wszczęciu postępowania w przedmiocie wydania decyzji orzekającej w tej samej sprawie. Decyzja została wydana dopiero dnia 27.12.2012 r.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, należy uznać iż jednostka kontrolowana zrealizowała zalecenia pokontrolne wydane dnia 31.12.2012 r.

Osobą odpowiedzialną za powstanie ww. nieprawidłowości jest z racji pełnionego stanowiska Pan Artur Macul Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Skąpem.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia zalecam:

- przestrzegać terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego;
- podejmować wszystkie możliwe działania, zmierzające do zwiększenia skuteczności egzekucji należności od dłużników alimentacyjnych.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011, Nr 185, poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Jan Świrepo

Wicewojewoda Lubuski